

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/27/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5616203023
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5616203023.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloletého V. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov : matka - T. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. D. XXX, K.; otec - I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. K., N. I. XXX/X, o návrhu otca na zníženie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/90/2016-32 zo dňa 15. novembra 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol (v celom rozsahu) návrh otca na zníženie výživného. Zdôraznil tzv. valorizačnú klauzulu (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine), v zmysle ktorej pri posúdení zmeny pomerov sa musí zohľadniť aj zmena výšky (vývoj) životných nákladov dotknutých osôb. Nadväzne, hoci konštatoval zásadnú zmenu pomerov na strane otca (predovšetkým pribudnutie vyživovacej povinnosti k ďalšiemu maloletému dieťaťu a zníženie príjmov z nájmu bytu), mal za to, že životné náklady spojené so starostlivosťou o maloletého V. predstavujú objektívnu okolnosť, ktorá „bráni“ zníženiu výživného otca. Prihliadol aj na to, že otcov príjem oproti prvotnému určeniu výživného vzrástol o 120 eur mesačne a že jeho manželka poberá rodičovský príspevok i prídavok na ich (spoločné) dieťa. Okresný súd doplnil, že matka - na rozdiel od otca - sa na úhrade nákladov spojených s vedením (jej) domácnosti podieľa iba sama.

2. Uzavrel, že zníženie výživného by bolo v rozpore s primeraným vyjadrením proporcionality zárobkových možností a schopností otca a potrieb maloletého. Na „zavŕšenie“ danej úvahy okresný súd poukázal na otcov nadštandardný výdavok 10 eur mesačne na tabak a na výdavok, ktorý v porovnaní s predošlým rozhodovaním o výživnom odpadol (55 eur mesačne ako splátka bezúčelového úveru na opravu motorového vozidla). V zmysle § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny alternatívne tak, že bude povinný platiť výživné v sume 90 eur mesačne (z toho 20 eur na tvorbu úspor), alebo, že bude zrušená jeho povinnosť platiť 50 eur mesačne na tvorbu úspor; eventuálne navrhoval zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie. Zopakoval, že od predošlého rozhodovania o výživnom došlo na jeho strane k zásadným zmenám - domovú nehnuteľnosť v kat. území U. N. predal späť svojej matke, byt v Q. K. už neprenajíma (so súvisiaceho nájomného pritom v minulosti hradil všetky náklady spojené s údržbou bytu i hypotekárnymi splátkami), ale v ňom žije s manželkou a synom C., ktorý sa narodil XX.XX.XXXX; manželka K. C. je toho času na materskej dovolenke. Maloletému V. naďalej hradí detské poistenie Farbička (21 eur mesačne) a pravidelne sa s ním i stretáva, čo si tiež vyžaduje určité výdavky.

4. Podľa odvolateľa okresný súd nedôsledne prihliadol predovšetkým na vznik vyživovacej povinnosti k manželke a k maloletému C. a - popri pravidelných mesačných výdavkoch - aj na jednorazové výdavky, ako napr. poistné za byt, či auto a tiež na splátky pôžičky. Bol presvedčený, že jeho doterajšie majetkové pomery nedovoľujú tvorbu úspor; práve naopak tvorba úspor predstavuje nadštandard, ktorý môže viesť k rozporu v primeranom vyjadrení proporcionality jeho zárobkových možností a potrieb dieťaťa.

5. Kolízny opatrovník navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že zníženie výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa. Matka považovala odvolanie za zmätočné, lebo ku „dňu 05.10.2016“, ako uviedol otec v odvolaní, „žiadne konanie neprebehlo“. Tvrdila, že zmeny v pomeroch otca nemajú „žiadny závažný vplyv na jeho schopnosť platiť súdom určené výživné a tvorbu úspor“.

6. Matka konštatovala, že príjem v rodine/domácnosti otca na jedného jej člena činí 376 eur mesačne; zatiaľ čo v jej domácnosti, v ktorej sa zdržiava i mal. V., ide iba o sumu 335 eur; t.j. otec má viac finančných prostriedkov. Niektoré výdavky otca označila za nadštandardné (81 eur mesačne na životné poistenie; 35 eur na mobil). Doplnila, že manželke otca nič nebráni, aby si privyrobita formou brigád alebo na skrátenej pracovný úväzok. V súvislosti so stretnutiami otca s maloletým otcovi nevznikajú žiadne výdavky; trávi s ním cca 7 hodín týždenne.

7. V následnej reakcii otec zotrval na svojom odvolacom návrhu. Uviedol, že nesprávne uvedený dátum v prvotnom odvolaní nepredstavuje závažnejší nedostatok. Naopak, za zmätočnú označil kalkuláciu matky, ktorá do „rozpočtu“ otca zahrnula aj jeho platby výživného (200 eur) a poistenia (20 eur) v prospech maloletého V.. Po ich (správnom) zohľadnení ako výdavku otca, na jedného člena jeho domácnosti prípadne suma 295 eur, čo je výrazne menej ako na člena domácnosti matky (335 eur). Otec konštatoval, že s maloletým V. sa stretáva tak často, ako mu je to umožňované zo strany matky. Bol si vedomý, že životná poistka je nadštandardným výdavkom, ale hodnotil ho ako výdavok opodstatnený, lebo (okrem iného) zabezpečí splatenie hypotekárneho úveru v prípade úmrtia otca. Pokiaľ by si jeho manželka mala brigádne privyrábať, eventuálne pracovať na skrátenej úväzok, museli by dať syna C. do jasli, s čím by boli spojené značné výdavky, ktorých výška by fakticky spotrebovala potenciálny príjem manželky otca.

8. V ďalšom štádiu odvolacieho konania kolízny opatrovník a ani matka už na vyjadrenie otca nereagovali.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP v spojení s § 36 CMP a § 391 ods. 1 CSP.

10. Okresný súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia zdôraznil tzv. valorizačnú klauzulu, t.j. nutnosť prihliadať i na vývoj celkových životných nákladov v období od predošlého rozhodovania o výživnom do vydania napadnutého rozsudku. Vzhľadom na to, že od predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom (právoplatné 10.4.2015) do podania návrhu v súdnej veci (25.4.2016) uplynul iba cca 1 rok, v priebehu ktorého v podmienkach Slovenskej republiky nedošlo k osobitne výraznému nárastu životných nákladov, nepostačuje zohľadnenie valorizačnej klauzuly na kompenzáciu zmien v príjmových a výdavkových pomeroch otca. Inými slovami, len vývoj životných nákladov by pri zmenách pomerov otca neodôvodňoval nevyhovenie jeho návrhu na zníženie výživného.

11. Na druhej strane je nutné konštatovať, že hoci okresný súd zdôrazňuje valorizačnú klauzulu, vykonal i náležité širšie zistenia a vyhodnotenie pomerov dotknutých osôb v rozhodnom období a ich porovnanie s pomermi v období predošlého rozhodovania o výživnom. Krajský súd sa však v posúdení niektorých čiastkových okolností so závermi súdu prvej inštancie nestotožnil.

12. Je síce pravdou, že do domácnosti otca plynie aj príjem z rodičovského príspevku jeho manželky, ale dotknutý príjem (cca 200 eur mesačne) len pri značnej dávke skromnosti možno považovať za adekvátny na pokrytie všetkých životných potrieb dospelého osoby - manželky otca. To znamená, že daný príjem v domácnosti otca nepredstavuje pozitívnu zmenu na jeho strane, keďže je v plnej miere kompenzovaný (odčerpávaný) výdavkami jeho manželky; zo skúseností zo súdnej praxe skôr možno konštatovať, že tieto výdavky ho prekračujú. Vo vzťahu k poznámke matky, že manželka otca si môže privyrábať brigádnicky alebo v pracovnom pomere na znížený úväzok, krajský súd akceptoval protiargumentáciu otca. Je nepochybné, že počas výkonu práce manželky otca by sa o ich maloletého syna C. musela

starat' iná osoba, resp. by musel byť umiestnený v predškolskom zariadení, pričom súvisiace výdavky by viac-menej zodpovedali príjmu dosiahnutému manželkou otca v pracovnom pomere na skrátenej úväzok, resp. v rámci brigádnickej činnosti.

13. Príjem otca sa zvýšil nielen v základnom zamestnaní, ale i v rámci práce vykonávanej na dohodu mimo pracovný pomer. Pri takomto dodatočnom príjme rodiča je však nutné vnímať nielen jeho plusovú hodnotu, ale aj súvisiacu zvýšenú záťaž plynúcu pre dotknutého rodiča. Uvedené sa prejavuje aj vo finančnej rovine (bezprostredne napríklad výdavky spojené s dochádzaním za prácou), osobitne z hľadiska nutnosti dôslednej regenerácie pracovnej sily, najmä ak výkon „druhej“ práce ide jednoznačne na úkor osobného voľna.

14. Okresný súd správne uviedol, že z hľadiska príjmu otec „prišiel“ o príjem z prenájmu bytu (cca 350 eur mesačne), naproti tomu jeho príjem vzrástol o 120 eur mesačne (v súhrne za prácu vykonávanú v hlavnom pracovnom pomere i za prácu na základe dohody o vykonaní práce) a tiež o 55 eur, keďže medzičasom splatil úver, ktorý si v minulosti vzal na úhradu opravy osobného motorového vozidla. Nadväzne je zrejmé, že v príjmoch otca došlo k zníženiu o 175 eur mesačne, pričom z daného príjmu musí uhrádzať už nielen vlastné výdavky (ako v období predošlého rozhodovania o výživnom), ale i výdavky maloletého syna C. (aj to len ak bude akceptované, že potreby manželky otca sú uspokojované z jej rodičovského príspevku). Z pohľadu kritéria zmeny pomerov je preto daný záver o existencii takej zmeny pomerov na strane otca, ktorá odôvodňuje zníženie výživného.

15. Napriek konštatovanému záveru krajský súd v aktuálnom štádiu konania nemal dostatok skutkových informácií pre rozhodnutie o návrhu otca. V konaní pred súdom prvej inštancie totiž bez bližšej pozornosti zostal fakt, že v rozhodnom období otec previedol svoje spoluvlastnícke právo k rodinnému domu a súvisiacim pozemkom (o výmere cca 900 m²) v U. N. na jeho matku za 1 euro. Je nepochybné, že hodnota predmetných nehnuteľností absolútne nezodpovedá kúpnej cene; osobitne, ak nie sú nehnuteľnosti zaťažené hypotékou a na rodinnom dome mala byť v nedávnej minulosti vykonaná rozsiahlejšia rekonštrukcia, resp. podstatná obnova. Nadväzne vyvstáva otázka, či zo strany otca nedošlo k vzdaniu sa majetkovej hodnoty; navyše, ak podľa jeho vyjadrení v predchádzajúcom konaní o výživnom spoluvlastnícky podiel k daným nehnuteľnostiam nadobudol práve za tým účelom, aby sa mohli čerpať finančné prostriedky z jeho stavebného sporenia na rekonštrukciu/úpravu domovej nehnuteľnosti.

16. Úlohou okresného súdu v ďalšom postupe v konaní bude náležite ozrejmiť okolnosti daného prevodu, keďže je zrejmé, že medzi otcom a jeho rodičmi došlo k viacerým finančným operáciám (v širšom význame), ktoré súd v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom vyhodnotil ako pre otca výhodné. Tieto transakcie sa týkali tak bytu, v ktorom otec aktuálne žije s jeho manželkou a maloletým synom C., ako aj nehnuteľností v katastrálnom území U. N.. Podľa súvisiacich zistení okresný súd vyhodnotí dopad danej kúpnej zmluvy na zmenu pomerov otca v rozhodnom období.

17. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e j e** prípustné.